

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра дитячої стоматології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан стоматологічного факультету

Євген КОСТЕНКО

доктор медичних наук,

професор закладу вищої освіти

«30» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 30. «Профілактика стоматологічних захворювань»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) «Дитяча стоматологія» освітньої програми «Стоматологія». Ужгород: УжНУ, 2023. 22 с.

Укладачі:

Мельник В. С., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри дитячої стоматології
Зомбор К. В., кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої стоматології
Білищук Л. М., кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячої стоматології
Гриненко С. М., старший викладач кафедри дитячої стоматології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри дитячої стоматології протокол № 5 від «15» червня 2023 р.

Завідувач кафедри

доц. Володимир МЕЛЬНИК

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії

проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

□ Кафедра дитячої стоматології, 2023 р.

□ ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки	3
Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
Кількість модулів – 1	5	6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Лекції:	
	6	4
	Практичні:	
	36	24
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	20	30

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» визначається кінцевими цілями, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістових модулів, і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до кожного змістового модулю сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми й передують їх змісту, конкретні цілі передують змісту відповідного змістового контролю.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.
- 2. Загальні компетентності (ЗК):**
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
  - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
  - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 3);

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою (ЗК 4);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6);
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7); - здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 10);
- здатність працювати в команді (ЗК 11);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 13);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 14);
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 15)

3. Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани (ФК 3);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 4);
- Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області. (ФК 6);
- спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції (ФК 8);
- спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 9);
- спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології (ФК 12);
- спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне) (ФК 13);
- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ (ФК 16);
- Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ. (ФК 16)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 16. Клінічна анатомія та оперативна хірургія
- ОК 18. Гігієна та екологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 23. Пропедевтика ортопедичної стоматології
- ОК 24. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Профілактика стоматологічних захворювань», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу	ПРН 2
Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань	ПРН 6
. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	ПРН 7
Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	ПРН 9

Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	ПРН 14
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками	ПРН 15
Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.	ПРН 16
Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю	ПРН 17
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	ПРН 18
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Профілактика стоматологічних захворювань»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в дитячій стоматології.	ПРН 1 ПРН 2

3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- методи профілактики стоматологічних захворювань;
- анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у віковому аспекті;
- періоди розвитку щелепно-лицевої ділянки, зубів, слизової оболонки порожнини рота і пародонта;
- періоди розвитку тимчасових і постійних зубів;
- вплив загального стану організму на розвиток зубів;
- ознаки фізіологічного прорізування зубів у дітей;
- терміни формування, мінералізації, прорізування тимчасових та постійних зубів;
- терміни формування та розсмоктування коренів тимчасових зубів;
- види і типи резорбції коренів тимчасових зубів;
- чинники ембріонального та постембріонального періодів розвитку, що впливають на формування та мінералізацію зубів;
- роль спадкових факторів та чинників зовнішнього середовища у розвитку карієсу та некаріозних уражень зубів;
- алгоритм огляду стоматологічного пацієнта;
- записати клінічну (за графіко-цифровою і двозначною системами) та анатомічну зубні формули;
- анатомо-топографічні особливості тимчасових і постійних зубів у дітей, відмінності тимчасових зубів від постійних;
- методику стоматологічного обстеження за ВООЗ;
- роль зубних відкладень в патогенезі карієсу зубів і захворювань пародонта; - гігієнічні індекси за Федоровим-Володкіною, Грінном-Вермільоном, Сілнес-Лоу;
- методи чищення зубів;
- предмети гігієни порожнини рота;
- засоби гігієнічного догляду за порожниною рота;
- методи проведення професійної гігієни порожнини рота;
- гістологічну будову, хімічний склад, фізичні властивості емалі зуба;
- структуру і біологічні властивості дентину;
- біологічні властивості пульпи зуба;
- склад, властивості слини, роль у “дозріванні” емалі і у підтримці гомеостазу твердих тканин зубів;
- фізіологічне значення мікрофлори порожнини рота;
- епідеміологію основних стоматологічних захворювань;
- провести епідеміологічне обстеження в стоматології;
- поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей. Вплив кліматичних, географічних, соціально-економічних, екологічних факторів на поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей;
- індекси карієсу;
- визначення кислотостійкості емалі (ТЕР-тест, КОШРЕ-тест, CRTтест).
- чинники, які призводять до розвитку карієсогенна ситуація в порожнині рота, їх виявлення та усунення;

ПРН 1
ПРН 2
ПРН 6
ПРН 7
ПРН 9
ПРН 15
ПРН 17-19

- роль вуглеводів у патогенезі карієсу, механізм дії та методи профілактики;
- роль захисних механізмів порожнини рота в профілактиці карієсу зубів, захворювань пародонта;

<ul style="list-style-type: none"> - будову пародонту, загальні та місцеві етіологічні чинники захворювань пародонта; - індексну оцінку стану тканин пародонта (СРІ, КПІ, РМА, РІ, проба Писарєва-Шилера); - вплив фтору у питній воді на розвиток патології твердих тканини зубів і тканин пародонта; - методи і засоби екзогенної профілактики карієсу зубів у дітей; - значення кальцію, фосфору і фтору в системі екзогенної профілактики карієсу. Препарати кальцію, фосфору і фтору, механізм їх дії; - методи і засоби ендогенної профілактики карієсу в період закладки і формування зубів у вагітної, жінки, що годує, немовлят та дітей). 	
<p>4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити обстеження згідно алгоритму, запис зубної формули; - визначати індекси карієсу (КПВ зубів, КП поверхонь, кп зубів, КПВ+кп зубів) та ступінь активності карієсу; - визначати поширеність карієсу, індекси приросту інтенсивності карієсу і редукції карієсу; - заповнити карту епідеміологічного обстеження ВООЗ; - визначати індекси гігієни порожнини рота (Федорова-Володкіної, Гріна- Вермільона, Сілнес-Лоу, Пахомова); - визначати індекси стану тканин пародонта (РМА, SPI, КПІ та ін.); - володіти методами чищення зубів (індивідуальна гігієна, контрольоване чищення, професійна гігієна порожнини рота); - призначати засоби гігієни порожнини рота залежно від стоматологічного статусу; - визначати карієсогенну ситуацію порожнини рота (ТЕР, КОШРЕ та інше); - навчити дитину гігієнічному догляду за порожниною рота із застосуванням зубочисток, зубних ниток, стимуляторів та ін; - видалити зубні відкладення із застосуванням стоматологічних інструментів, ультразвуку; - провести урок гігієни в дитячому садку та у школі; - планувати і проводити групову профілактику у дітей дошкільного та шкільного віку; - скласти план і визначити ефективність екзогенної та ендогенної профілактики карієсу зубів; - обробляти зуби ремінералізуючими засобами, фторлаком; - проводити герметизацію фісур молярів у дітей; - скласти план і визначити ефективність профілактики захворювань пародонта; - скласти план і визначити ефективність комплексної профілактики стоматологічних захворювань. 	<p>ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 6 ПРН 7 ПРН 8 ПРН 9 ПРН 15 ПРН 17</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час практичних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль;
- диференційований залік;

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом.

Контроль теоретичних знань:

- Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу - Письмовий теоретичний контроль.
- Письмове тестування.

Контроль практичних навичок та вмінь:

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Форми модульного контролю

Модульний контроль (МК) проводиться на практичному занятті модулю (згідно розкладу). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни **«Профілактика стоматологічних захворювань»** та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Контроль теоретичних знань:

- Індивідуальне усне опитування.
- Письмове вирішення тестових завдань.
- Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Форма підсумкового модульного контролю:

Підсумковий модульний контроль проводиться на заключному практичному занятті згідно розкладу. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни **«Профілактика стоматологічних захворювань»** та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання та практичні навички:

- Письмове вирішення тестових завдань.
- Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота																								Сума		
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2									Змістовий модуль 3						100		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20	Т 21	Т 22	Т 23	Т 24	Т 25		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	30	30
Практичні навички	30	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	4	4
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	11	11
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

- оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:
- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
  - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
  - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
  - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
  - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
  - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою; оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення усіх тем модуля, на останньому практичному занятті. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Підсумковий модульний контроль складається із таких етапів.

I - етап – письмова відповідь на тестові завдання (бланковий або комп'ютерний тестовий контроль). Студент відповідає на 20 тестів з тем кожного змістового модуля. Максимальна кількість - 60 тестових завдань.

II - етап – письмова (або усна) відповідь на питання з матеріалу підсумкового модуля. Студент отримує 3 питання, на які повинен відповісти. Питання віддзеркалюють матеріал кожного змістового модуля і відповідають темам лекцій, практичних занять і СРС, які входять до підсумкового модуля

III - етап – перевірка знання практичних навичок. На діагностичних моделях студент проводить вимірювання параметрів, які пропонує йому показати викладач, який приймає підсумковий модульний контроль. Максимальна кількість балів за 100 бальною шкалою, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До модульного контролю допускаються всі студенти, а до підсумкового модульного контролю з навчальної дисципліни – студенти, які отримали не менше 35 балів (враховуються результати поточного контролю під час клінічної та самостійної роботи студента).

До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, підсумкова оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «Fx» (менше 59 балів), повинен до проведення підсумкового модульного контролю покращити цю оцінку, в іншому випадку до підсумкового (семестрового) контролю студент не допускається.

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз “Scopus” та “Web of Science”. Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань. Алгоритм обстеження дітей та індексна оцінка стану порожнини рота.

Змістовий модуль №2. Карієсрезистентність та гігієна порожнини рота.

Змістовий модуль №3. Профілактика карієсу та захворювань пародонта.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	ла б	інд	с.р.
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань. Алгоритм обстеження дітей та індексна оцінка стану порожнини рота.					
Тема 1. Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань, поняття, мета, завдання, методи. Інструктаж з техніки безпеки при роботі в стоматологічній залі.	6	2	2		2
Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості будови органів порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.	4		2		2

Тема №3. Запис зубної формули: клінічної, анатомічної. Методи стоматологічного огляду. Алгоритм обстеження. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.	4		2			2
Тема №4. Індокси карієсу.	4		2			2
Тема №5. Індокси гігієни порожнини рота (ГрінаВермільона, Федорова-Володкіної, Сілнес-Лоу).	4		2			
Тема №6. Індоксна оцінка стану тканин пародонта (СРІ, КРІ, РМА, РІ, проба Писарєва-Шиллера).	4		2			2
Тема №7. Методика стоматологічного обстеження згідно даних ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Заповнення карти.	4		2			2
Тема №8. Контроль змістового модуля 1.	2		2			2
Разом за змістовим модулем 1	34	2	16			16
Змістовий модуль 2. Карієсрезистентність та гігієна порожнини рота.						
Тема 9. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.	6	2	2			2
Тема №10. Структура і біологічні властивості емалі та дентину. Дозрівання емалі після прорізування зуба.	4		2			2
Тема №11. Резистентність емалі зуба до каріозного ушкодження. Вплив на процеси формування, мінералізації і дозрівання емалі з метою профілактики карієсу. Біологічні властивості пульпи зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба.	6	2	2			2
Тема №12. Склад і властивості ротової рідини: її роль в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.	4		2			2
Тема №13. Мікрофлора порожнини рота, її участь в розвитку основних стоматологічних захворювань. Поверхневі утворення на зубах. Класифікація назубних нашарувань.	4		2			2
Тема №14. Засоби гігієни порожнини рота, їх склад та властивості, показання до застосування залежно від стоматологічного статусу.	4		2			2
Тема №15. Предмети гігієни порожнини рота, показання до застосування залежно від стоматологічного статусу	4		2			2
Тема №16. Методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальна гігієна. Засвоєння чищення зубів. Контрольоване чищення зубів.	4		2			2
Тема №17. Професійна гігієна порожнини рота: методи та оснащення. Гігієнічне стоматологічне навчання та виховання дітей в організованих дитячих колективах. Проведення уроку здоров'я.	4		2			2
Тема №18 Санітарна освіта – складова первинної профілактики стоматологічних захворювань.	4		2			2

Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби. Контроль змістового модуля 2					
Разом за змістовим модулем 2	44	4	20		20
Змістовий модуль 3. Профілактика карієсу та захворювань пародонта.					
Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань					
Тема №19. Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Взаємодія з лікарем-педіатром. Планування, методи проведення.	6	2	2		2
Тема №20. Системне введення фторидів. Механізм карієспрофілактичної дії фторидів. Системне призначення макро- і мікроелементів, вітамінів залежно від віку дитини.	3		2		1
Тема №21. Екзогенна профілактика карієсу зубів у віковому аспекті. Характеристика засобів для місцевої профілактики карієсу, призначення та способи їх використання.	3		2		1
Тема №22. Практичне засвоєння різних методик проведення екзогенної профілактики карієсу у дітей.	3		2		1
Тема №23. Герметизація фісур зубів. Методи, показання до застосування. Засоби для герметизації фісур зубів та методика їх застосування.	3		2		1
Тема №24. Практичне засвоєння техніки герметизації фісур зубів.	3		2		1
Тема №25. Контроль ефективності профілактики карієсу.	3		2		1
Тема №26. Профілактика захворювань пародонта у дітей. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта. Планування, методи проведення.	3		2		1
Тема №27. Гігієна порожнини рота як основа профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.	3		2		1
Тема №28. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Основні етапи впровадження та організаційні принципи. Підготовка, складання програми. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	5	2	2		1
Тема №29. Диспансеризація дітей у стоматолога як основний метод впровадження первинної профілактики. Принципи, організаційні форми, етапи диспансеризації. Методика формування стоматологічних диспансерних груп.	3		2		1
Тема №30. Контроль змістового модуля 3. ПМК	4		2		2
Всього за змістовий модуль 3	42	4	24		14
Всього годин:	120	10	60		50

6.3. Тематичний план лекцій

№ п/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Сучасні принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги дітям. Історична роль вітчизняних вчених і організаторів. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Епідеміологічне дослідження в стоматології, методи та облікові форми.	2
2.	Карієсогенні фактори в порожнині рота. Способи їх виявлення та усунення. Роль мікрофлори порожнини рота та факторів захисту в розвитку карієсу та захворювань пародонта.	2
3.	Гомеостаз зуба після прорізування. Резистентність емалі зуба до каріозного ушкодження. Вплив на процеси формування, мінералізації і дозрівання емалі з метою профілактики карієсу. Профілактика захворювань пародонта у дітей.	2
4.	Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, механізм дії, методика застосування.	2
5.	Герметизація фісур як метод профілактики карієсу зубів. Санітарна освіта та гігієнічне навчання – складові первинної профілактики стоматологічних захворювань.	2
	Всього годин	10

6.4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань. Алгоритм обстеження дітей та індексна оцінка стану порожнини рота.		
1	Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань, поняття, мета, завдання, методи. Інструктаж з техніки безпеки при роботі в стоматологічній залі.	2
2	Анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки (порожнини рота та пародонта).	2
3	Запис зубної формули: клінічної, анатомічної. Методи стоматологічного огляду. Алгоритм обстеження. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.	2
4	Індекси карієсу.	2
5	Індекси гігієни порожнини рота (Гріна-Вермільона, Федорова-Володкіної, Сілнес-Лоу).	2
6	Індексна оцінка стану тканин пародонта (СРІ, КПП, РМА, РІ, проба Писарева-Шиллера).	2
7	Методика стоматологічного обстеження по ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Заповнення карти.	2

8	Контроль змістового модуля 1.	2
Змістовий модуль 2. Карієсрезистентність та гігієна порожнини рота.		
9	Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.	2
10	Структура і біологічні властивості емалі та дентину. Дозрівання емалі після прорізування зуба.	2
11	Резистентність емалі зуба до каріозного ушкодження. Вплив на процеси формування, мінералізації і дозрівання емалі з метою профілактики карієсу. Біологічні властивості пульпи зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба.	2
12	Склад і властивості ротової рідини: її роль в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.	2
13	Мікрофлора порожнини рота, її участь в розвитку основних стоматологічних захворювань. Поверхневі утворення на зубах. Класифікація назубних нашарувань.	2
14	Засоби гігієни порожнини рота, їх склад та властивості, показання до застосування залежно від стоматологічного статусу.	2
15	Предмети гігієни порожнини рота, показання до застосування залежно від стоматологічного статусу.	2
16	Методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальна гігієна. Засвоєння чищення зубів. Контрольоване чищення зубів.	2
17	Професійна гігієна порожнини рота: методи та оснащення. Гігієнічне стоматологічне навчання та виховання дітей в організованих дитячих колективах. Проведення уроку здоров'я.	2
18	Санітарна освіта–складова первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби. Контроль змістового модуля 2.	2
Змістовий модуль 3. Профілактика карієсу та захворювань пародонта. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань.		
19	Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Взаємодія з лікарем-педіатром. Планування, методи проведення.	2
20	Системне введення фторидів. Механізм карієс профілактичної дії фторидів. Системне призначення макро- і мікроелементів, вітамінів залежно від віку дитини.	2
21	Екзогенна профілактика карієсу зубів у віковому аспекті. Характеристика засобів для місцевої профілактики карієсу, призначення та способи їх використання.	2
22	Практичне засвоєння різних методик проведення екзогенної профілактики карієсу у дітей.	2
23	Герметизація фісур зубів. Методи, показання до застосування. Засоби для герметизації фісур зубів та методика їх застосування.	2
24	Практичне засвоєння техніки герметизації фісур зубів.	2
25	Контроль ефективності профілактики карієсу.	2
26	Профілактика захворювань пародонта у дітей. Основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта. Планування, методи проведення.	2

27	Гігієна порожнини рота як основа профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.	2
28	Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Основні етапи впровадження та організаційні принципи. Підготовка, складання програми. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	2
29	Диспансеризація дітей у стоматолога як основний метод впровадження первинної профілактики. Принципи, організаційні форми, етапи диспансеризації. Методика формування стоматологічних диспансерних груп.	2
30	Контроль змістового модуля 3. Підсумковий модульний контроль.	2
Всього		60

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, умінь).	30
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять.	5
	1.Індекс гігієни порожнини рота Кузьміної Е.М., модифікований індекс Rustogi.	1
	2.Сучасні прилади для професійної гігієни порожнини рота PROPHY – MAX, AIR – MAX BOOSSTER, Міні-П'езон, Cavitron, AerFlow C1 та інші.	2
	3. Сучасні матеріали для герметизації фісур постійних зубів у дітей (силанти, склоіомери, компомери, рідкі композити, ормокери).	2
	4.Нові способи та методи екзогенної профілактики карієсу зубів.	2
3	Індивідуально-дослідницька самостійна робота, теми: 1. Ефективність герметизації фісур зубів за допомогою різних герметиків. 2.Визначення ефективності профілактичних заходів після проведеного курсу екзогенної та ендогенної профілактики препаратами кальцію та фтору. 3. Розробка схем профілактики стоматологічних захворювань у залежності від вмісту фтору в питній воді. 4. Розповсюдженість та інтенсивність каріозного ураження у групи дітей навчального закладу. 5. Вивчення типу мікрокристалізації ротової рідини у студентів групи. 6. Розповсюдженість та інтенсивність захворювань пародонта з урахуванням віку дитини у дошкільних учбових закладах та школах. 7. Провести обстеження групи дітей учбового закладу за методикою ВООЗ із заповненням карти ВООЗ. 8. Провести обстеження стану гігієни рота у групі дітей учбового закладу.	8
Всього		50

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Вікові періоди в педіатрії. Значення вікових особливостей формування щелепно-лицевої ділянки для проведення профілактичних заходів.
2. Основні етапи розвитку тимчасових зубів.
3. Основні етапи розвитку постійних зубів.
4. Терміни прорізування молочних та постійних зубів. Ознаки фізіологічного прорізування зубів.
5. Фактори, які впливають на формування і мінералізацію тимчасових зубів. Терміни їх дії.
6. Фактори, які впливають на формування і мінералізацію постійних зубів. Терміни їх дії.
7. Хімічний склад інтактної емалі, її будова.
8. Фізіологічні властивості емалі зуба: дозрівання, карієсрезистентність, проникність.
9. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі зуба: де- та ремінералізація.
10. Дентин, його будова та функції.
11. Пульпа зуба, її будова та функції. Гомеостаз зуба в цілому.
12. Пародонт, його будова, формування тканин пародонта у віковому аспекті.
13. Слина, її склад та фізико-хімічні властивості. Функції слини.
14. Гуморальні механізми захисту ротової порожнини.
15. Клітинні механізми захисту ротової порожнини.
16. Роль ротової рідини у розвитку карієсу та захворювань тканин пародонта.
17. Мікробіоциноз ротової порожнини. Склад, фактори, що його визначають.
18. Карієсогенні мікроорганізми. Фактори агресії *Str. mutans*.
19. Пародонтопатогенні мікроорганізми, механізми їх негативної дії на тканини пародонта.
20. М'які зубні відкладення: кутикула, пелікула, м'який зубний наліт.
21. Зубна бляшка, її будова та роль у розвитку карієсу.
22. Мінералізовані зубні відкладення, їх вплив на тканини пародонта.
23. Сучасні погляди на етіологію і патогенез карієсу зубів.
24. Фісурний карієс. Фактори ризику його виникнення. Класифікація фісур. Диференційована діагностика немінералізованих фісур із фісурним карієсом.
25. Сучасні погляди на етіологію і патогенез захворювань тканин пародонта.
26. Обмін кальцію та фосфору в організмі людини, його гормональна регуляція.
27. Роль вітамінів у процесах розвитку та метаболізму тканин ротової порожнини.
28. Фтор. Властивості, які забезпечують його протикаріозну дію.
29. Карієсогенні та пародонтопатогенні чинники харчового раціону дитини.
30. Вплив перебігу вагітності, природного чи штучного вигодовування на стан твердих тканин зубощелепної системи дитини.
31. Вплив соматичної патології на виникнення та перебіг основних стоматологічних захворювань у дітей.
32. Методи обстеження дитини у стоматолога.
33. Суб'єктивні методи обстеження дитини у стоматолога: скарги, збір анамнезу. 34. Об'єктивні методи обстеження дитини у стоматолога: огляд, пальпація, перкусія.
35. Допоміжні методи обстеження дитини у стоматолога.
36. Зубні формули: анатомічна, клінічна, за ВООЗ. Написання, інтерпретація.
37. Оцінка гігієнічного стану ротової порожнини. Класифікація гігієнічних індексів.
38. Індекс гігієни Федорова-Володкіної: методика проведення, інтерпретація.

39. Індекс гігієни Грін-Вермільйона: методика проведення, інтерпретація.
40. Індекс гігієни Сілнес-Лоу: методика проведення, інтерпретація.
41. Оцінка стану тканин пародонта. Класифікація індексів, що використовуються.
42. Індекс CPI: методика проведення, інтерпретація.
43. Індекс РМА: методика проведення, інтерпретація.
44. Індеси PI та SBI: методика проведення, інтерпретація.
45. Індеси карієсу. Методика їх визначення.
46. Визначення поширеності та інтенсивності карієсу зубів.
47. Визначення приросту карієсу та редукції приросту карієсу.
48. Карієсогенна ситуація ротової порожнини. Методи її виявлення.
49. Тест емалевої резистентності (ТЕР-тест).
50. Клінічна оцінка швидкості ремінералізації емалі (КОШРЕ-тест).
51. Пародонтопатогенна ситуація ротової порожнини. Методи її виявлення.
52. Методи видалення зубних відкладень. Покази до використання, правила роботи.
53. Професійна гігієна порожнини рота.
54. Чищення зубів, його складові елементи. Методи чищення зубів. Стандартний метод. Контроль якості проведення чищення зубів.
55. Предмети гігієни ротової порожнини. Класифікація, вимоги до них, покази до застосування.
56. Зубні щітки, їх види, призначення. Правила догляду за зубною щіткою.
57. Дитячі зубні щітки, вимоги до них.
58. Інтердентальні предмети гігієни. Покази до використання.
59. Флоси: класифікація, правила користування.
60. Засоби гігієни ротової порожнини. Класифікація, вимоги до них, покази до застосування.
61. Зубні пасти як основні засоби гігієни ротової порожнини: склад, класифікація, вимоги до них.
62. Гігієнічні зубні пасти. Склад, властивості, представники.
63. Протикаріозні зубні пасти із вмістом фтору. Склад, властивості, представники.
64. Протикаріозні зубні пасти із вмістом кальцію та фосфору. Склад, властивості, представники.
65. Лікувально-профілактичні пасти із вмістом рослинних добавок, вітамінів, регуляторів обміну речовин. Склад, властивості, представники.
66. Лікувально-профілактичні пасти із сольовими, антибактеріальними добавками. Пасти для зниження чутливості та відбілювання зубів. Склад, властивості, представники.
67. Багатокомпонентні зубні пасти нового покоління для профілактики карієсу зубів та захворювань тканин пародонта.
68. Дитячі зубні пасти, вимоги до них.
69. Зубні порошки. Склад, позитивні та негативні властивості. Покази до використання.
70. Зубні гелі. Склад, позитивні та негативні властивості. Покази до використання.
71. Жувальні гумки. Склад, властивості, види. Вплив на органи порожнини рота та організм дитини.
72. Порівняльна характеристика жувальних гумок, які представлені на ринку України.
73. Ополіскувачі ротової порожнини. Склад, властивості, покази до використання, види.
74. Недоліки засобів гігієни та ускладнення при їх використанні.
75. Поняття профілактики, її завдання та методи. Первинна, вторинна, третинна профілактика.
77. Історичні етапи розвитку профілактики стоматологічних захворювань. Внесок вітчизняних вчених у її розвиток.

78. Сучасні принципи організації і методи лікувально-профілактичної стоматологічної допомоги дітям в Україні.
79. Епідеміологія як метод вивчення закономірностей розповсюдження основних стоматологічних захворювань. Мета і завдання епідеміологічних досліджень у стоматології.
80. Види епідеміологічних досліджень.
81. Епідеміологічне стоматологічне обстеження за методикою ВООЗ. Зміст окремих етапів.
82. Індексні вікові групи. Обсяг вибірки за ВООЗ.
83. Карта ВООЗ епідеміологічного стоматологічного обстеження. Основні розділи. Методика заповнення.
84. Оцінка результатів епідеміологічного дослідження. Інтерпретація розповсюженості та інтенсивності карієсу зубів та захворювань тканин пародонта.
85. Мета стратегічних програм ВООЗ до 2020 року в стоматології.
86. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань. Регіональні відмінності стоматологічної захворюваності.
87. Комплексна програма профілактики стоматологічних захворювань. Етапи її організації.
88. Критерії оцінки ефективності програми профілактики.
89. Диспансеризація дітей у стоматолога: мета, принципи та етапи організації. Документація та облік.
90. Методика формування стоматологічних диспансерних груп.
91. Гігієнічне виховання населення – одна з основних ланок первинної профілактики стоматологічних захворювань.
92. Санітарно-просвітня робота, її мета та завдання. Етапи санітарно-просвітницької роботи.
93. Основні форми та методи санітарно-просвітницької роботи. Вибір залежно від контингенту слухачів.
94. Критерії оцінки ефективності санітарно-просвітницької роботи.
95. Гігієнічне навчання та виховання дітей дошкільного віку.
96. Гігієнічне навчання та виховання дітей шкільного віку.
97. Антенатальна профілактика карієсу зубів.
98. Ендогенна профілактика карієсу зубів. Засоби та методи проведення.
99. Фторування питної води. Показання, вибір дози. Переваги та недоліки цього методу.
100. Фторування молока та харчової солі. Показання, умови проведення. Переваги та недоліки.
101. Фтористі таблетки. Показання до застосування. Орієнтовний розрахунок схеми дозування фтористих препаратів. Методика застосування.
102. Можливі ускладнення ендогенного застосування фторидів. Розрахунок ефективності використання фторидів всередину.
103. Застосування препаратів кальцію та фосфору з метою ендогенної профілактики карієсу зубів.
104. Застосування вітамінів та мікроелементів з метою ендогенної профілактики карієсу зубів.
105. Раціональне харчування як складова частина ендогенної профілактики стоматологічних захворювань.
106. Екзогенна профілактика карієсу зубів. Засоби та методи проведення.
107. Ремінералізуючі розчини. Обґрунтування доцільності їх використання, методи застосування.
108. Ремінералізуючі гелі та лаки – засоби для підвищення резистентності емалі. Переваги та недоліки застосування.

109. Профілактика фісурного карієсу. Показання і протипоказання до герметизації фісур. Терміни проведення.
110. Матеріали, які використовуються для герметизації фісур. Класифікація, характеристика представників.
111. Методики герметизації фісур. Оцінка її ефективності.
112. Профілактика захворювань тканин пародонта. 113. Профілактики некаріозних уражень твердих тканин зубів (флюороз, гіпоплазія).

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Обстеження дитини. Огляд ротової порожнини.
2. Запис клінічної та міжнародної формул зубів залежно від віку дитини.
3. Визначення гігієнічного індексу Федорова-Володкіної.
4. Визначення гігієнічного індексу Грін-Вермілліона.
5. Визначення гігієнічного індексу Сілнес-Лоу.
6. Визначення індексів карієсу (КПВ, кп, КПВ+кп, КПпВ, кпп).
7. Визначення поширеності та інтенсивності карієсу.
8. Визначення приросту інтенсивності та редукції приросту карієсу.
9. Визначення кислотостійкості емалі зубів за допомогою ТЕР-тесту.
10. Проведення проби Шиллера-Пісарєва.
11. Визначення індексу РМА.
12. Визначення пародонтального індексу СРІ.
13. Заповнення карти стоматологічного обстеження (ВООЗ).
14. Оцінка карієсогенної ситуації в порожнині рота.
15. Оцінка пародонтопатогенної ситуації в порожнині рота.
16. Проведення контрольованого чищення зубів.
17. Проведення професійної гігієни ротової порожнини.
18. Обробка зубів ремінералізуючими розчинами.
19. Покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
20. Глибоке фторування емалі постійних зубів.
21. Герметизація фісур.
22. Призначення засобів ендогенної профілактики карієсу: препарати кальцію, фосфору, фтору, мікроелементів, вітамінів (виписування рецептів). 23. Скласти план і визначити ефективність комплексної профілактичної програми.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

1. питання I-III рівнів складності ;
2. тести II-III рівнів складності ;
3. задачі II-III рівнів складності ;
4. професійні алгоритми ;

5. таблиці;
6. навчальні альбоми;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою;
8. методичні рекомендації
9. рекомендована література

Обладнання:

1. фантоми
2. моделі із загіпсованими видаленими зубами постійного або молочного прикусу
3. моделі щелеп

Програмне забезпечення: Clinic Cards Платформа для дистанційного навчання:

www.e-learn.uzhnu.edu.ua

www.meet.google.com

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Профілактика стоматологічних захворювань, навчальний посібник, за загальною редакцією проф. Смоляр Н.І., Видавництво «Магнолія-2006», Львів – 2023
2. Заяць Т.І. Профілактика стоматологічних захворювань. – Львів. Н. Світ, 2019.
3. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. стом. факул. закл. вищої мед. освіти / [Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової; УМСА. – стереотипне видання. – Львів: ПП „Магнолія 2006”, 2019. 404 с.
4. Мельник В. С., Горзов Л. Ф., Білищук Л. М. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посіб. – ФОП Данило С. І. – Ужгород: 2019. – 136 с.
5. Хоменко Л.О., Чайковський Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В. та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том 1. – Київ: Книга плюс, 2014. – 432.
6. Хоменко Л.О. та співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Том 2. – Київ: Книга плюс, 2016. - 328с.
7. Профілактика стоматологічних захворювань: начальний посібник/ Клітинська О.В., Костенко Є.Я, Гасюк Н.В. (разом 15 авторів)// Ужгород, 2019. – 87с.
8. Смоляр Н.І. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2021. – 368с.
9. American Academy of Pediatric Dentistry. Policy on the role of dental prophylaxis in pediatric dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, Ill.: American Academy of Pediatric Dentistry; 2023:94-6.
10. American Academy of Pediatric Dentistry. Policy on use of fluoride. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, Ill.: American Academy of Pediatric Dentistry; 2023:100-2.

Допоміжна література

1. Стоматологічні захворювання: Терапевтична стоматологія., за редакцією проф.А.В.Борисенка, Київ, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017р. с.656.
2. Van Loveren C. Sugar restriction for caries prevention: amount and frequency. which is more important? Caries Res. (2019) 53:168-75. doi: 10.1159/000489571
3. Limeback H. Comprehensive Preventive Dentistry. Arnes, AI: John Wiley & Sons, Ltd. (2012).
4. James Sim Wallace. The Prevention of Dental Caries. Legare Street Press. (2022).
5. Limeback H, Enax J, Meyer F. Biomimetic hydroxyapatite and caries prevention: a systematic review and meta-analysis. Can J Dent Hyg. (2021) 55:148-59.
6. Walsh T, Worthington HV, Glenny AM, Marinho VCC, Jeronic A. Fluoride toothpastes of different concentrations for preventing dental caries. Cochrane Database Syst Rev. (2019) 3:CD007868. doi: 10.1002/14651858.CD007868.pub3
7. O'Hagan-Wong K, Enax J, Meyer F, Ganss B. The use of hydroxyapatite toothpaste to prevent dental caries. Odontology. (2021) 110:223-30. doi: 10.1007/s10266-021-00675-4
8. Scottish Dental Clinical Effectiveness Programme. Prevention and Management of Dental Caries in Children Dental Clinical Guidance [guidance online]. Dundee; 2018. [cited 2019 Aug 05]. Available from: <http://www.sdcep.org.uk/wp-content/uploads/2018/05/SDCEP-Prevention-andManagementof-Dental-Caries-in-Children-2nd-Edition.pdf>.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://intranet.tdmu.edu.ua>
2. https://medkniga.com.ua/download/Prof%D1%96laktika_stomatolog%D1%96chnikh_zakhvorjuvan_Smoljar_Fragment.pdf
3. <http://stomatology.sumy.ua/treatment/kariesogennaya-situatsiya.html>
4. <https://nafplentingminki.files.wordpress.com/2016/06/226.pdf>
5. <http://dental-area.com/statyi/anatomiya-i-fiziologiya/emal.html>
6. <http://meduniver.com/Medical/gistologia/87.html>
7. <http://stomatologiya.com.ua/professionalnaya-chistka-zubov-ultrazvuk-airflow.html>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2024/2025 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 3 від «14» березня 2024 р. Завідувач кафедри Мельник В.С.
(підпис) (Прізвище ініціали)